

ДЕТСКА ГРАДИНА „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“
гр. Свищов, ул. “Георги Владикин” №3, п.к. 31, тел.0631/6 02 99,
e-mail vasillevski1@abv.bg

МОДЕЛ ЗА РАБОТА СЪС СЕМЕЙСТВОТА И ДЕЦАТА В ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ ОТ СЕМЕЙНА СРЕДА КЪМ ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Настоящият Модел за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейна среда към детска градина е разработен на основание чл. 39 ал. 2 от Наредба 5/03.06.2017г. за предучилищно образование, опитът на екипа в прилагането на педагогическата практика “Утринна приказка” и е неразделна част от Правилника за дейността на детската градина.

ЦЕЛ: Разработване и прилагане на модел на адаптация на децата от първа възрастова група в условията на детската градина, който включва набелязани действия за ефективно сътрудничество между учители и родители за осигуряване на плавен преход от семейна към среда на детската градина и гарантира пълноценно физическо и психическо благополучие на детето.

ЗАДАЧИ:

1. Разработване на комплекс от мерки за повишаване на адаптивните възможности на децата от предучилищна възраст.
2. Изграждане на подкрепяща, приемна и безопасна среда за децата от първа възрастова група, която стимулира развитието на двигателни, речеви, социални и игрови умения.
3. Изграждане на партньорски взаимоотношения между учители и родители.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ: Разработения модел за взаимодействие между детската градина и семейната общност при постъпване на детето в първа възрастова група осигуряват цялостното развитие на детската личност и плавен преход от семейната среда към детската градина.

Терминът «адаптация» има латински произход - adapt“(приспособявам) и често се използва в психологията, педагогиката, биологията и други науки, но неизменно се свързва със състоянието на равновесие между личността и социалната среда. Адаптацията в детската градина е труден процес и за детето, и за неговите родители.

Необходимо и дори наложително е да бъдат направени промени в живота на цялото семейство - режим, навици, ритуали и т.н. Поради тази причина е по-подходящо да говорим за адаптация на цялото семейство към постъпването и пребиваването в детската градина, отколкото само за адаптацията на детето в нея. При всички случаи обаче адаптацията изисква отказ от досега установеното, от ясното, от познатото и разбираемото от една страна, а от друга се свързва с усвояване на нови модели на поведение, опознаване и приспособяване към промените, към новите изисквания на средата. Социалната адаптация е постоянен процес на активно приспособяване на детето към условията на новата социална среда.

Проблеми и особености на адаптацията на детето в условията на образователната институция

Детето пристига за първи път в детската градина. Адаптацията му в новите условия протича често доста болезнено. Започва сериозна промяна на всички негови представи и отношения с хората, влезли в неговия свят. Тази рязка смяна на условията може да бъде съпроводена с повишаване на тревожността у детето, понижаване на речевата активност, игровата активност и често дава отражение на неговото здраве. Проблемът на адаптацията – е основен проблем в живота на три- и четиригодишното дете. Преди всичко проблема в адаптацията е свързан с несъответствие с особеностите на новите изисквания в характеристиката на детската група по различни показатели, например по нивото на развитие на познавателната сфера и изоставане при формирането на хигиенни навици. Тук намира своето място и попадане в ситуации на несъответствия при храненето в ДГ, което се различава от храненето на детето в домашни условия.

За да бъде подготвено детето за постъпване в детската градина са начертани следните стъпки за работа със семейството :

- Организационни срещи с родителите.
- Индивидуална среща с всеки родител преди началото на учебната година.
- Обща родителска среща.
- Запознаване и обсъждане на важни за родителите въпроси.
- Запознаване на родителите с организация на престоя на децата в детската градина.

Съвети за подготовката на детето / към родителите/:

- За да подготвите детето си, преди всичко трябва да му разкажете за това, което му предстои. Говоренето за това, какво го очаква, съобразено с евентуалните му страхове, улеснява първите му стъпки. Помогнете на детето си да формира положително отношение към детската градина. Обяснете му по достъпен начин за нещата, които децата правят в детската градина и защо е забавно място, но не го претоварвайте с информация.
- Оставете детето за няколко часа с друг близък човек или се възползвайте от услугите на детски центрове. Първоначално присъствайте на игрите и заниманията

- му, постепенно излизайте за половин-един час, докато то свикне с факта, че дори и да ви няма за известно време, бързо ще се върнете и никога няма да го изоставите.
- Месеци преди тръгване на детска градина извършвайте редовни обиколки около тази, в която е прието детето Ви.
 - От време на време го водете до оградата да му покажете как си играят децата, да му разкажете с какво ще го занимават вътре. Колкото повече детайли му давате, толкова полесно ще се адаптира. Добре е да отидете с детето си следобед, за да види как родителите прибират дечицата си от градина.
 - Отделете достатъчно време сутрин преди тръгването към детска градина. Препоръчително е да се отдели достатъчно време, за да не се чувства детето припряно, периодът на подготовка преди тръгването за детска градина трябва да е приятен както за Вас, така и за Вашето дете.
 - Доверете се на учителите в детската градина. Те отговарят на необходимите изисквания и имат умения да се грижат за малки деца. Доверете се и предайте контрола върху детето си в ръцете на друг значим възрастен. Именно на доверието между хората се дължат топлите взаимоотношения.
 - Изтъквайте позитивните страни на пребиваването на детето в детската градина, присъствието на много деца на неговата възраст и подчертавайте, че то ще прекарва там само част от деня, а останалото време ще бъде с Вас.
 - Запознайте се с режима в детската градина и се постарайте да го въведете и у дома, за да няма съществена разлика в деня на детето.
 - Приближете се към менюто на детската градина и отстранете паузите при храненето. Опитайте се да намалите калориите в храната, за да увеличите апетита на детето. При деца с проблемен апетит е добре да се говори с учителите да бъдат по-меки и търпеливи. Проблемите с храната често са причина, поради която децата не искат да ходят на детска градина.
 - Преди постъпването си в детската градина, детето да има изградена самостоятелност и определена самодисциплина, за да свикне бързо и безпроблемно с установения ред и дневен режим в детското заведение.
 - Много важно е синхронизирането на правилата в детската градина с тези вкъщи относно самообслужване, подреждане на играчките, хранене на маса, поддържане на ред и др. За детето е важно да вижда как всеки си подрежда собствените вещи и че има еднакви последствия за всички, ако не се спазват правилата, както в къщи, така и в детската градина.
 - Посещавайте родителските срещи. Срещите се правят, за да се говори с учителите и с другите родители и да се вземат общи решения.

Първи стъпки в детска градина

- Препоръчително е раздялата с мама или татко да бъде бърза и кратка, дори детето да започне да плаче и да Ви моли да се върнете – не отстъпвайте, в противен случай това ще е неговата стратегия за манипулация и занапред ще реагира по същия начин, за да задържи Вашето внимание и да отстъпите, така както сте го направили през първия ден.

- В периода на пандемията от COVID 19, родителите нямат достъп в сградата на детската градина и по тази причина те бързо предават децата на помощник-възпитателя на входната врата на сградата. При отпадане на противоепидемичните мерки родителят отново ще може да предава детето си лично на учителя в групата.
- Спокойният родител води до себе си спокойно дете. Желателно е сутрин то да бъде водено от родителя, който е готов да се раздели с него нежно, спокойно, но твърдо и бързо.
- Не се тревожете, когато детето плаче. Плачът подпомага нервната система да не се превъзбужда.
- Детето има нужда от твърди граници и правила, за да се адаптира бързо. По този начин то се чувства сигурно и спокойно.
- Нека през първите дни от постъпването на детето в детската градина, то да взема със себе си любима играчка или друга вещ от дома, с която се чувства свързано със семейството и чието присъствие го успокоява.
- След като вземете Вашето дете от детска градина, детето може да бъде превъзбудено и да изисква повече внимание. Това е нормален начин да се освободи от напрежението, причинено от промените в живота му.
- Прибирайки се от детска градина си създайте ритуал. Това може да бъде разходка в парка, игра на площадката, разказване на приказка, пеене на песничка, нещо, което доставя удоволствие на детето. Зареждането от положителни емоции е от голямо значение за успешната адаптация.

В зависимост от продължителността на периода на адаптация децата могат да бъдат „разделени“ в няколко категории:

Деца с лека адаптация. При тях адаптацията процесите продължават 10-15 дни. Към малчуганите, които лесно се адаптират, спадат предимно по-самоуверени деца, които имат създадени навици и умения за самообслужване, добро самочувствие и самооценка. Поведението на детето с лека адаптация обикновено се нормализира в рамките на седмица-две. Апетитът му първоначално може да намалее, но след известно време се възстановява напълно. Сънят също става по-спокоен в сравнение с първите дни от постъпването в детската градина. Раздялата с родителя е все по-лесна и бърза с всеки из минал ден. След нея детето видимо е и в добро настроение. По време на заниманията и игрите говори спокойно за своите родители, без да се разстройва. Включва се в груповите дейности и активности с желание. Има близки деца в групата, с които общува. Малчуганите, които се адаптират леко, могат да бъдат определени като самостоятелни.

Деца със средна адаптивност. Отрицателните емоции при тях стихват до 30-40 дни след постъпването им в детско то заведение. Характерни за периода на адаптация са нарушенията на съня и апетита, отказ от игри, бурно изразяване на протест и неутешим плач. Първоначално настроението е мудно, нестабилно, преобладава мрънкането. Децата, които са със средна трудност в адаптацията, често са боязливи и нерешителни, по-срамежливи и неуверени в собствените си възможности.

Деца с тежка адаптация. При тях адаптационните процеси продължават до 3 месеца и се характеризират с емоционално разстройство, плач, кризи, които се отразяват на общото състояние на детето намаляване на теглото и чести заболявания, които затрудняват приспособителния процес. Поведението на детето е неадекватно, граничещо с невротичност. То е апатично. Може да се наблюдава продължителен отказ от храна и дори невротично повръщане. Сънят е нестабилен, лек. Детето плаче насън, често се събужда, сънува кошмари и страшни неща, не желае да остава само и да заспива. Периодът на адаптация е удължен поради чести и продължителни боледувания.

Краткосрочно присъствие на родителя в детската градина:

- Краткосрочното присъствие на родителя в детската градина и съвместни дейности с по-голяма група или всички родители на децата в периода на адаптация е възможно единствено в условия на спокойна здравна среда, извън епидемични мерки, въведени от компетентен орган.
- Дейностите предварително се планират в индивидуални срещи между учителите и родителите.
- Дейностите биват:
 - Включване на родителя в педагогическата практика „Утринна приказка“ при която всяка сутрин различен родител се включва в четене на приказка или представяне на кратък етюд от приказка.
 - Участие на родителите в съвместно изработване на проект в областта на изобразителното и приложното изкуство.
 - Участие на родители в съвместни подвижни, конструктивни и ролеви игри с децата си в детска градина.

Финализиране на периода за адаптация

Според някои детски психолози трудната адаптация при някои малчугани продължава дори много по-дълго от 6 месеца, до година и половина. Тези деца са силно зависими от майките си и много болезнено приемат раздялата с тях. За семействата на тези деца периодът на адаптация е много труден. Адаптацията е приключила след като детето е приело новата промяна в неговия живот спокойно. Възможно е при сутрешният прием, детето да протестира, но при влизане в групата се чувства комфортно.

Екипът на ДГ „Васил Левски“ е отговорен към потребностите на всяко дете, постъпило в детската градина и осъзнава, че адаптацията е труден процес за семейството затова информира родителите на новопостъпилите деца за всичко, което е свързано с периода на адаптация в подкрепа на детето.